

DABRÓNAKI GYULA

1916. július 6. Budapest – 1984. szeptember 25. Budapest

Magyar Nemzeti Múzeum Történeti Fényképtár

FŐBB TISZTSÉGEI

Az MDP KV tagja	1948. június 15.-1954. május 30.
Az MSZMP IKB, illetve KB tagja	1957. február 26.-1984. szeptember 25.
Élelmezésügyi miniszterhelyettes	1957. május-1958. január 28.
A Központi Népi Ellenőrzési Bizottság elnökhelyettese	1958. január 29.-1959. július 21.
Az élelmezésügyi miniszter első helyettese	1959. július 22.-1967. április 11.
A Központi Népi Ellenőrzési Bizottság elnöke	1967. április 12.-1977. június 22.

PÁLYÁJA

Apja, Dabronaki Gyula szabósegéd, anyja, Szeszler Mária gyári munkásnő volt. Fia, Gyula diplomata lett, 2003–2007 között tokiói nagykövet volt.

Négy polgárit végzett, majd pékinasnak állt. Segédlevele megszerzését (1934) követően különböző budapesti sütőüzemekben dolgozott. Már 1931-ben csatlakozott a élelmiszeripari munkások szövetségéhez, szakszervezeti bizalmivá választották, 1940-ben pedig belépett a Szociáldemokrata Pártba, amiért – bár az SZDP törvényes szervezet, parlamenti párt volt – 1941-ben elbocsátották állásából. Ezután, mivel műkedvelő szinten több hangszeren is játszott, egy hangszerüzletben kapott munkát kifutóként, később eladóként. A második világháború idején 1942–1943-ban póttartalékosként katonára volt, de frontszolgálatot nem teljesített.

1945–1948 között az SZDP Budapest VIII. kerületi titkáráként, majd a pártközpontban az üzemszervezési osztály vezetőjeként tevékenykedett, tagja lett a párt fővárosi végrehajtó bizottságának. A kommunista párttal való együttműködés híveként 1948. júniusban, a két munkáspárt „egyesülésekor”, vagyis az SZDP önállóságának felszámolásával egy időben beválasztották az Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségébe (1954. májusig volt tagja a testületnek), s a pártközpont Szervezési Osztályának helyettes vezetőjévé nevezték ki. 1949-ben egyéves pártiskolára küldték. 1950-ben, az iskola elvégzését követően nem került vissza a pártközpontba, hanem a Szikra Könyvki-

adóhoz helyezték, ahol a propaganda- és anyagterjesztési osztály vezetője lett, amely egyértelműen pozícióvesztést jelentett. Ugyanabban az évben befejezte tanulmányait a budapesti tudományegyetem munkástagozatán, és jog- és államtudományi doktori oklevelet szerzett. 1952-től az Élelmiszeripari Minisztérium Sütő- és Tésztaipari Igazgatóságán a gyártási osztály vezetője volt.

Az 1956. évi forradalom és szabadságharc leverését követően a minisztérium párttitkáráként részt vett az MDP-utód Magyar Szocialista Munkáspárt szervezésében. 1957. februárban kooptálták az Ideiglenes Központi Bizottságba (1957. júniustól Központi Bizottság), tagságát élete végéig megőrizte a testületben. Az IKB 1957. április 5-i ülésén a párt és kormányküldöttség moszkvai útjával kapcsolatos beszámolójában kijelentette: Az 1957. június 22-i IKB-ülésem, a pártkonferenciára készülve, kifejezetten felsorakozott Kádár mögé: „semmilyen balra vagy jobbra húzásnak helye nincs [...] ha eddig voltak engedmények ilyen tekintetben, a jövőben nem tudunk senkinek sem adni, nem lehet a párt elnéző.”

1957. májusban élelmiszerügyi miniszterhelyettesé, 1958. januárban a népi ellenőrzés csúcsszerveként akkor életre hívott Központi Népi Ellenőrző Bizottság (KNEB) elnökhelyettesévé nevezték ki. 1959. júliusban az élelmiszerügyi miniszter első helyetteseként visszakerült korábbi munkahelyére, majd 1967. áprilistól 1977. júniusi nyugdíjba vonulásáig a KNEB elnöke volt, 1968. februártól államtitkári rangban. Az élelmiszerügyi tárcától való menesztése része volt az agrárlobbi térnyerésének, melynek során az élelmiszeripar egyre inkább betagozódott az egységes agrárirányításba. A KNEB elnökeként a gazdasági reform ellenfelének számított, az általa vezetett apparátus szabad teret biztosított a téeszekkel szembeni vizsgálatoknak.

1948. áprilisban, még SZDP-tagként jutott be először a parlamentbe (a pártból kizárt Dávid János helyére hívták be), majd 1949–1953 és 1958–1967 között ismét országgyűlési képviselő volt. Munkahelyi elfoglaltságai mellett, majd nyugdíjasként az Élelmiszeripari Dolgozók Szakszervezetének elnöke (1970–1984), a Velencei-tavi Intéző Bizottság elnökségének elnöke (1959–1984), a Magyar Országos Horgász Szövetsége elnöke (1972–1976), az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság (1962-től), a Tudományos és Felsőoktatási Tanács (1962-től), a Hazafias Népfront Országos Vezetősége (1967-től), valamint az Állami és Kossuth-díj Bizottság tagja is volt.

IRODALOM

Búcsú Dabronaki Gyulától. *Magyar Horgász*, 1984/11.

Strassenreiter Erzsébet: Dabronaki Gyula. *Pártélet*, 1986/6.

Az 1947. szeptember 16-ra összehívott Országgyűlés almanachja. 1947. szeptember 16.–1949. április 12.

Főszerkesztők: Marelyn Kiss József, Vida István. Szerkesztette Horváth Zsolt és Hubai László. Magyar Országgyűlés, Budapest, 2005. 82.